

**Financováno
Evropskou unií**

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou pouze názory autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nenesou odpovědnost.

Tahák k materiálu: Euro-detektiv

Ročník: Tercie

Blok 4 – Můj region a EU

Aktualizováno: 11. 9. 2026

V tomhle materiálu se staneš detektivem. Tvým úkolem je vypátrat, kam v tvém okolí putují peníze z evropských fondů — a proč jich některé regiony dostávají víc a jiné méně. Nástrojem k pátrání je oficiální databáze Evropské komise Kohesio.

1. Klíčové pojmy (kohezní politika, fond EU, spolufinancování)

- **Kohezní politika:** hlavní nástroj EU pro vyrovnávání rozdílů mezi bohatšími a chudšími regiony — bohatší regiony a státy přispívají do společného rozpočtu víc, chudší z něj čerpají víc.
- **Fond EU:** balík peněz z evropského rozpočtu určený na konkrétní typ projektů — v Česku jde hlavně o ERDF (Evropský fond pro regionální rozvoj), Fond soudržnosti a ESF+ (Evropský sociální fond plus).
- **Spolufinancování:** EU u naprosté většiny projektů nezaplatí vše — přispěje jen částí nákladů, zbytek doplácí stát, kraj, obec nebo sama instituce.

2. Proč se to týká i tebe?

Evropské peníze nejsou abstraktní čísla v tabulce v Bruselu — mají konkrétní stopy ve tvém okolí: opravená silnice, nová čistička odpadních vod, zateplená škola, nová cyklostezka. Cílem „Euro-detektiva“ je najít alespoň jednu takovou stopu blízko tebe a zjistit, kolik peněz a odkud přesně na ni šlo.

3. Jak kohezní politika funguje — peníze tečou k těm, kdo je víc potřebují

- **Rozpočet 2021–2027:** kohezní politika EU rozděluje pro toto období celkem cca 392 miliard eur mezi všechny členské státy.
- **Česko:** z tohoto rozpočtu má na období 2021–2027 přiděleno přibližně 21,4 miliardy eur a dlouhodobě zůstává čistým příjemcem — z rozpočtu EU dostává víc, než do něj odvádí.
- **Kategorie regionů:** EU dělí regiony podle bohatství (HDP na obyvatele) na „méně

rozvinuté“, „přechodové“ a „více rozvinuté“ — čím chudší region, tím vyšší podíl nákladů projektu EU zaplatí.

***Poznámka:** Praha je jediný český region zařazený mezi „více rozvinuté“ — má vyšší HDP na obyvatele než průměr EU. Proto z kohezních fondů dostává méně peněz a na méně typů projektů než kraje kolem ní, které spadají mezi méně rozvinuté nebo přechodové regiony.*

4. „Chytáky“ pro případný test (Tohle se bude hodit!)

- **Praha NENÍ mezi nejvíc podporovanými regiony**, přestože je hlavní město — naopak, jako jediný český region patří mezi „více rozvinuté“, a dostává proto méně evropských peněz než okolní kraje.
- **Evropské fondy většinou nejsou dar zadarmo:** jde o spolufinancování — EU platí jen část nákladů projektu, ne celou částku.
- **Velké projekty musí mít ceduli:** u staveb, kde evropský příspěvek přesáhne 500 000 eur, musí být na místě trvalá cedula nebo billboard s vlajkou EU; u menších projektů stačí alespoň plakát A3.

5. Rychlá nápověda pro Kohesio

1. Otevři **Kohesio** (kohesio.ec.europa.eu) — je to oficiální databáze Evropské komise.
2. Klikni na **Projekty** → **Filtry** → u **ZEMĚ** vyber **Česko**, u **KRAJ** vyber svůj kraj.
3. Klikni na tlačítko „**Zobrazit výsledky**“ — samotný Enter filtr neuplatní!
4. U vybraného projektu si všímej: název, umístění, příspěvek EU a celkové náklady projektu.
5. **Detektivní stopa:** Kohesio někdy uvádí jako lokalitu sídlo firmy/úřadu, který projekt spravuje, ne místo realizace. Pokud najdeš projekt, který s tvým krajem evidentně nesouvisí, přečti si celý popis nebo zkus jiný ze seznamu.